

Velja po pošli:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90

Za pošlj. na dom 20 h na mesec.
Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Današnja številka obsega 4 strani.

Novo burševsko nasilje.

Na dunajski univerzi obstoja bolniško društvo »Verein zur Pfllege kranker Studierender«. Protektor mu je Njegovo Velikanstvo cesar Franc Jožef I. Društvo preskrbuje boimim dijakom zastoj zdravnik in zdravila, pri večjih boleznih tudi oskrbo v bolnišnici; za plombiranje zob se plača samo snov, operacije so »zastonj«. Potrebnejšim dijakom dovoli društvo tudi kopeli v zdravilnih kopališčih. Slovenski dijaki iz Kranjskega uživajo tudi to dobroto, da jim slavni deželni zbor povrne pristopnino in letno udmino.

To je namen društva, in nihče se ni več brigal zanj, razun v času bolezni.

Lansko leto pred Božičem oboli neka slušateljica te univerze; ker je bila revna in si ni mogla preskrbeti zdravnik in zdravila, obrnila se je po posredovanju nekega kolega na bolniško društvo, da bi jo sprejelo za člana in ji pomagalo v bolezni. Odbor je prošnjo takoj odklonil. Dotični slušatelj prosi društvo, naj mu pokaže pravila, da vidi iz njih, ali je bilo to postopanje korektno. Tudi to prošnjo odbor zavrne. Slušatelj gre na rektorat in prosi posredovanja. Na nekaj pritisk (?) mu odbor »pokaže« statute; sme jih samo »pogledati«, ne sme jih pa domov vzeti, tudi ne sme ničesar prepisati. Pa ogled statuta se sme vršiti le v navzočnosti odbornikov. Statuti so prastari in težko čitljivi; hranijo se v posesti odbora kot redka dragocenost.

To je zbudilo v nekaterih dijaških krogih pozornost. Osnoval se je komite, da pride v okoliščini zagonetki in prouči to društvo, njega upravo in postopanje. Prosi odbor za izkaz zadnjega običnega zbora. Odborniki se začudijo, kot da bi jih vprašal, kdaj bodo umrli. Tajnik pa reče: »Sie sind eben im Druck; in einigen Tagen können sie sie haben.« Čez nekaj dni se komite zopet oglasi in dobi v odgovor iste besede, in tako se ponavlja že nekaj mesecev sem.

Komite išče pomoči pri rektorju in na nekaj pritisk (?) se razpišejo volitve v odbor. Oni komite pripravlja organizacijo, da dobi v odbor kakega zastopnika, ki bi imel kontrolo čez tajnostno upravo društva. Na volivnem oklicu oznanj, da ima društvo tričetrtil milijona kron premoženja, ki se vsako leto pomnoži za 15.000 kron. Zato zahteva večje ugodnosti od društva, in sicer: vsprejem slušateljic, denarne podpore obolelim članom, prispevke za plombiranje zob, oblatno vpisanje vseh slušateljev v to društvo in ustanovitve posebne dijaške kopeli. Pozivlja tovariše, naj volijo nov odbor, ker stari vlada že več let in ima za sabo veliko minoriteto.

Ko so izvedeli za ta oklic odborniki in nemški nacionalci, zapisali so tik pred volitvami stotine nacionalnih buršev, da onemogočijo vsako opozicijo pri volitvah.

Po predpisih in običaju traja čas vpisnine en mesec, tu se je izvršil v nekaj dneh. Govorice krožijo, da je odbor sam plačal vstopnino svojim pristašem iz premoženja društva, toda kontrola je nemogoča. Odbor je s svojimi pristaši zmagal in stari odbor zopet zasedel mastna mesta. Značilno je pred vsem, da sta predsednik in blagajnik društva — brata ter sedita v odboru že več kot deset let!

Razburjenje med dijaštvom se je nekoliko poleglo. 18. t. m. je bil po dolgem, dolgem času razpisan občni zbor; agitiralo se je na obeh straneh, posebno po nemško-nacionalnih društvih. Shod je bil napovedan v »Volkshalle« dunajske mestne hiše, kar je napovedovalo velikansko udeležbo. Pri vходу so stali odborniki ter zahtevali od prihajajočih društvene legitimacije. Kdor pa je imel na prsih znak

nemškega društva, imel je prost vhod. Tako se je nabralo v dvorano — kot je pisala »Neue Freie Presse« — nad 3000 dijakov, dočim jih šteje društvo okrog 1800! Koalirana opozicija protestira proti temu krivičnemu postopanju, a ne doseže ničesar. Burši so prihajali večinoma z debelimi burševskimi gorjaci.

Predsednik kratko poroča o delovanju. Eden od opozicije hoče grajati pristansko postopanje odbora, zakaj ne daje na ogled statuta in poročil itd., toda nacionalci mu ne puste mirno govoriti. Sledi predlog odbora, da bodo odslej mogli biti redni člani društva le redni slušatelji univerze, ki so doma v »kraljestvih in deželah, zastopanih v državnem zboru«. Vsi drugi, n. pr. Hrvati, Srbi, Bošnjaki, Rusi, Ogrji itd., morejo biti le izredni člani, ki morajo plačati pristopnino 10 K in udmino 20 K. Jasno je, da je to le prvi korak društva, ki hoče iz svojih vrst potisniti vse Slovane. To priča tudi kasnejši predlog nekega Nemca, naj izključijo vse Slovane. Proti predlogu se oglasi več govornikov, toda Nemci jim žugajo s pestmi in palicami ter zahtevajo, naj se jih sploh ne pusti govoriti. Vsi govorniki povdarjajo, da je to le ost, naperjena proti Slovanom, da je to odgovor na ono postopanje opozicije, ki želi v društvu kontrolo, ter le dosleden korak naprej od onega, ko so burši zaprli menzo in hoteli izstradati slov. dijaštvo. Nemško-nacionalno dijaštvo pride v pravo besnost in ne pusti govoriti. — Nato se predlaga od strani opozicije, naj se glasuje z legitimacijami, »itio in partes« kot je predpisano v statutih. Toda Nemci tega ne pripuste, ker tu bi se pokazalo, kdo je brez legitimacije. Nacionalci sprejmejo predlog s hrupnim aplavzom, nakar Slovani in drugi prizadeti zapuste dvorano. Velikansko ploskanje nacionalcev jih spremlja.

Odslej se je stvar vršila mirno, preprosto, kakor na paši. Kamor krene pastir, tam grejo za njim krave. Kar je predlagal odbor, sprejelo se je z burnim aplavzom. Značilna je le ena poteza: odbor sam je predlagal enoglasno, naj se sprejmejo za redne člane i slušateljice. Nato se oglasi k besedi nek član odbora ter izvaja:

»Ženske, ki študirajo na naši univerzi, spadajo v dve kategoriji: ene so bogate in imajo doma hišnega zdravnik, te ne potrebujejo naše pomoči. Druge so revne in študirajo, da si bodo mogle služiti kruh. To je pa protinaravno, zato tudi neumno, in takih neumnih stvari ne moremo podpirati!« — Urnebesni aplavz!!!! (Nemški Mihel!) Predlog se enoglasno odkloni...

Opozicija je stavila več občeukoristnih sprememb in ustanov (kot so bile že zgoraj navedene v onem volivnem oklicu) Ker jih je stavila ravno opozicija, so se vse odklonile in šlo se je na dnevni red...

Značilno je tudi to: Protektor društva je Njega Velikanstvo naš cesar Fran Josip I., ki je obhajal ravno v minulemu letu slovesno šestdesetletnico. In odboru tega društva se ni zdelo vredno, da bi se šel ob tej redki slovesnosti pokloniti visokemu pokrovitelju, ko se mu je klanjal ves narod njegovega cesarstva; šele na poseben predlog opozicije na občnem zboru se je odbor takorekoč prisilil do tega...

To je zopet ena iskrica, ki je posvetila v smetišče nemško-nacionalnega burševstva. Posvetiti ji hočemo še nadalje vso pozornost.

V petek (danes) se vrši velikanski ljudski shod proti temu postopanju in o nadaljnjih korakih, ki se pripravljajo v tem boju. Snuje se zelo pomembna organizacija.

Mednarodni položaj.

Politika zavladačevanja se nadaljuje. Rusija se še do danes ni izjavila, ali se pridruži skupnemu koraku velesil v Belgradu, ali ne. V tem oziru se še vrše pogajanja med Francijo in Rusijo. Iščejo tako obliko izjavi, ki jo hočejo predložiti srbski vladi, da bi jo lahko podpisala tudi Rusija. Rusiji pa je odločitev iz razlogov, ki jih spodaj navedemo, težavna.

Prerokovanje je nevaren in nevaležen posel. Tu nas pa skoro skomina, da bi rekli: Skupne intervencije velesil v Belgradu ne bo! Ne bo je, ker se ji Rusija, po vsem tem kar se je v tem oziru dozdal zgodilo in zgrešilo, ne more pridružiti. Intervencija bi ne bila oportuna. Intervencija ni potrebna. Evo dokazov!

Znano je, da sta ruska vlada in rusko javno mnenje največ krivi, da se je bolest srbskega naroda vsled neizpolnjenih nad glede Bosne izražala tako turbulentno. No, cunctator Izvolzki je že opetovano sam sebe korigiral, rusko javno mnenje pa tudi že predružača svoje prepričanje.

Ruski listi.

Pred par dnevi je bilo »Nov. Vreme« še zelo bojovito. Včeraj pa piše: Naši radikalci ženejo ubogo Rusijo, ki je med vsemi sosedji najmanj pripravljena, v boj. Še nikdar ni bila naša domovina tako slaba za obrambo. In ravno zdaj nas ščuvajo v vojsko. Ruski narod pričakuje od državne oblasti, da ne bo storila nobenega koraka v samoumor. — »Birž. Vjed.« pišejo, da Rusija ne sme pričakovati pomoči od Francije. Špekulacija na nasprotstvo med Anglijo in Nemčijo se je izjalovila. Rusi ne marajo vojne. Dežela rabi stalnega miru za notranje reforme. — Le glasilo kadetov »Slovo« se še zavzema za »nesrečno Srbijo«, ki je Rusi ne smejo zapustiti. »Ne smemo dopustiti, da bi avstro - ogrske čete prikorakale v Belgrad!« No tega pa nihče ne namerava. To kaže vnovič

Izjava avstro - ogrskega veleposlanika v Parizu.

Grof Khevenhüller je rekel zastopniku »New-York-Heralda«, da **Avstro-Ogrska ne namerava napada na Srbijo**. Na to se v monarhiji ni nikdar mislilo. Stori se je le, kar se je z ozirom na razpoloženje v Srbiji moralo storiti. Tako se je prepovedalo, da vlaki ne smejo voziti čez neke mostove, ker se je bilo bati, da jih Srbi ne požene v zrak. Grof Khevenhüller, ki je igral svoj čas kot diplomat na Balkanu odločilno vlogo, je gotovo verodostojna priča.

Mnenje grofa Forgacha.

Naš belgrajski poslanik grof Forgach je bil včeraj v avdienci pri cesarju. Osebe, ki so potem z njim govorile, so dobile vtis, da **grof Forgach ne verjame, da bi prišlo do spopada s Srbijo**. Na Dunaju so se nasploh pomirili, zlasti zato, ker so dobili iz Peterburga uradna zagotovila, da je **ruska vlada za mir**. Odločilno za Rusijo je bilo dejstvo, da gresta Nemčija in Francija roko v roki.

Pa tudi srbski zunanji minister

dr. Milovanović ne verjame, da pride do vojne.

To je jasno povedal uredniku »Matina«. Dostavil je, da je Srbija dozdal ubogala vse nasvete velesil. Vse oboroževanje je stalo le 16 milijonov dinarjev. Pač da pa Srbija pričakuje, da ji velevlasti pridobije teritorialno zvezo s Črnogoro.

Srbska vlada se je začela umikati.

Tako moramo sklepati iz precej dolgovazne, stilistično dovršene izjave, ki jo je včeraj podal novi ministrski predsednik Novaković narodni skupščini. Izjava ni prav nič bojovita. Vlada le obljublja, da bo posvetila vso skrb zunanji politiki v smislu programa, ki ga je črpala iz srca naroda, in da bo zastopala srbsko vpra-

šanje pred evropskimi velesilami. To izjavo pribijejo javno v vseh občinah. Srbsko ljudstvo je večinoma »pismeno« in bo znalo brati tudi med vrsticami. Sčasom bo pač spoznalo, koliko je ura bila! — Intervencija je torej že z ozirom na umikanje novega srbskega kabineta postala nepotrebna. Še bolj pa vsled

važne izjave avstro - ogrske vlade.

Baron Aerenthal je namreč poslal signatarnim vladam deklaracijo, da je **Avstro-Ogrska prejkoslej pripravljena dovoliti Srbiji važnih gospodarskih koristi**, ako srbska vlada »oficielno in nedvomno izjavi, da je opustila misel na teritorialne pridobitve in če to trdno voljo podpre z razoroževanjem kot dokazom. V tem slučaju avstro - ogrska vlada rade volje sprejme posredovanje tretje vlade, da se določi količina in kakovost teh gospodarskih kompenzacij. Sedaj jih Avstro-Ogrska še ne more naštet, ker bi to zopet povzročilo dolgotrajno pogajanje in bi se skoro neznosni stroški oboroženega miru le pomnožili. — Torej Srbi imajo podano roko, ki jo naj prijateljski stisnejo, pak mirna Bosna!

Intervencija neoportuna.

Ako je bila skupna intervencija velesil na Dunaju neoportuna, moramo istotako kvalificirati tudi intervencijo v Belgradu. Prvotni načrt je bil, da se obenem posreduje na Dunaju in v Belgradu. Prav je, če je en del načrta padel, da pokopljejo ves načrt. Mala Srbija bi nastop velesil čutila kot pritisk na slabotnejši del prepričanih se strank. To bi javno mnenje v Srbiji še bolj razdražilo in nemogoče bi, da bi se baš vsled takega pritiska Srbija ne odločila za obupen korak.

Če se skupna intervencija ne posreči, bi bila Evropa ipso facto razdeljena v dva tabora, približali bi se za dober korak evropski, morda svetovni vojni. Kvečjemu pridemo nazaj na prvotni načrt konferenice, od katere pa z ozirom na jasne izjave naše vlade Srbi in njihovi prijatelji tudi nimajo Bog ve česa pričakovati. Najbolje za obe stranki bi torej bilo, da velesile opuste misel na intervencijo v Belgradu, Srbija pa naj stori, kar ji Aehrenthal priporoča, in si zagotovi čim največ gospodarskih koristi.

Javno mnenje v Srbiji

Je zadnje dni zopet nekoliko bojovitejše. Neodločnost Rusije, ki glede intervencije odlaša z jasno besedo, je Srbom zbudila novih upov. »Beogradske Novine« pozdravljajo novo vlado ter pravijo: Tako močna in velika vlada mora sovražnikom imponirati in jih navdati z respektom. Želimo tej vladi, da pod njo Srbija svojega sovražnika slavno premaga. — »Trgovinski Glasnik« prihaja celo do napačnega sklepa: Razpoloženje velesil je proti Avstro - Ogrski; Rusija stoji na stališču, da morata Srbija in Črnagora dobiti teritorialnih kompenzacij. — »Politika« piše: Zdal nam naj Avstro - Ogrska le pošije kak neroden ultimatum; naj nas napade, ako nas sme. Eno zmago smo dosegli: premagali smo svoje strasti (ob združitvi za koalicijsko ministrstvo) — druga zmaga pride! — V drugem članku piše isti list: Avstro - Ogrska, ki so ji zadnji čas dopadale pretnje, kliče zdaj velesile na pomoč proti Rusiji, ki ji je pokazala svojo pest.

Pomirljivi ti glasovi niso. Upajmo, da Srbi zares docela premagajo svojo slepo strast, ki bi je pa tudi avstro - ogrski tisk ne smel podžigati, kakor je to zadnji čas delal.

Izjava v prilog mira s srbske strani.

»Hrv. Koresp.« poroča iz Belgrada informacijo srbskega politika o položaju. Ta politik pravi, da je ključ do mira v rokah avstro - ogrske diplomacije. Noče odgovarjati na pretiravanja in grožnje naših žurnalistov, le to pribije, da se je prestopo-

Inserati:

Enostop. petljevka (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več kot trikrat 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 36 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona št. 188.

naslednik že pred enim mesecem popolno-
ma umaknil iz javnosti. Kralj Peter je po-
dal poslaniku Forgachu važna zagotovila,
ki jih poslednji gotovo sporoči na najviš-
jem mestu. Avstrofilna stranka je v Srbi-
ji v veliki večini, na čelu ji kralj sam. Sr-
bija je bila pripravljena tudi le proti go-
spodarskim koristim, brez teritorialnih
kompenzacij, priznati aneksijo, kar je mo-
ral grof Forgach vedeti. Resna volja srb-
skih politikov izhaja iz okolnosti, da skup-
ščina ni odobrila kreditov za oboroževa-
nje in da vlada ni naročila vojnih potreb-
ščin na lastno pest, kar bi lahko storila,
potem pa zahtevala naknadno odobrenje.
Srbija je bolečine, katere ji je prizadela
aneksija, prestala in si želi le miru na Bal-
kanu.

V Berlinu

smatrajo položaj za zboljšan. Pričakujejo,
da Rusija pritrdi nemškemu predlogu gle-
de intervencije v Belgradu.

Novo državnozborsko zase- danje.

Ministrski svet in predsedstvo.

Ministrski svet je sklenil, da skliče
državni zbor 10. marca. Predvsem se je
potegoval trgovinski minister dr. Weis-
kirchner, da se čimprej skliče državni
zbor. Bienerth bo otvoril zasedanje z ob-
širnimi ekspozicijami, v katerem se bo skli-
caval na resnost položaja in pozival stran-
ke, naj dovolijo državi, kar ji pripada. Za-
sedanje bo otvoril in vodil starostni pred-
sednik poslanec dr. Funke, ki bo sestavil
spored, po katerem naj se izvolijo zbor-
nični predsednik in podpredsednik. Funke
bo vodil državni zbor dokler se ne izvoli
novo predsedstvo. Novi predsednik pred-
loži spored, po katerem naj se pred vsem
obravnavajo o prvem čitanju predloga o
vojaških novicah, aneksijska in socialna
predloga se izročita, če le mogoče brez
prvega branja odsekoma.

Konferenca klubovih načelnikov.

Nekaj dni predno se snide državni
zbor, se skliče konferenca klubovih načel-
nikov, v kateri bodo poizkusili doseči spo-
razumljenje o volitvi predsedstva in o
sporedu. Krščanski socialci zahtevajo
predsednika, »Slovanska jednota« je tudi
javila, da zahteva zase predsedništvo, ker
je najmočnejša stranka v zbornici. Trdi
se, da kandidirajo Čehi za predsedniško
mesto poslanca Mastalka.

Pesimistične sodbje o položaju.

Sedanji vladi prijazni listi sodijo zelo
pesimistično o položaju. Dvomijo, da bo
zbornica delovala. Vznevoljeni so osobito
krščansko-socialni voditelji, ker so se
nemške svobodomiselnice stranke izjavile
proti ožjemu stiku s krščanskimi socialci.
Nemški blok je onemogočen. Kršč.-soc.
korespondenca »Austria« očita nemškim
svobodomiselnim strankam, da se jim ne
gre za deložnostno zbornico, marveč da
hočejo poraziti Bienerthovo vlado, da se
sestavi ustavna vlada, kar pa zdaj ni mo-
goče.

Pogajanja s strankami.

Bienerth se prične prihodnji teden po-
gajati z zastopniki strank o prihodnem
državnozborskem zasedanju.

Odstop Abrahamovića.

Gotovo je, da odstopi minister Abra-
hamović.

VLADA PROTI ČESKIM RADIKALCEM.

Iz Prage poročajo: Poslanec Klofač
je bil včeraj radi praških nemirov in radi
kojotnega gibanja zopet zaslišani. Prote-
stiral je proti zaslišanju in izjavil, da je kot
delegat imun, splošno pa je podal zahte-
vano pojasnila. Včeraj zvečer je bila zo-
pet v tajništvu narodno socialne stranke
hišna preiskava. Hišni preiskavi sta bili tu-
di pri češko - radikalni organizaciji dija-
štva in v uredništvu Klofačevega glasila
»Češko slovo«. Iskali so pisma, ki so jih
na uredništvo pisali vojaki. Zaplenili so
več pisem. (Češki radikali so pač slabo
preskrbeli za uredniško tajnost. Pri nas bi
bila vsaka hišna preiskava brezuspešna!
Op. ur.)

NEMIRI V PERZIJI.

Pred Täbrisom se že tri dni vrše kr-
vavi boji. Satar Khan je težko ranjen.
Vladne čete imajo mnogo mrtvecev in ra-
njencev. Täbris pa še vedno ni premagan.
Šah je odposlal iz Teherana pomoč.

BOJ ZA ŽENSKO VOLIVNO PRAVICO NA ANGLEŠKEM.

Iz Londona poročajo: Pristašnje žen-
ske volivne pravice so poizkušale včeraj
zvečer udreti v parlament. Policija je po-
sredovala. 26 žensk je bilo aretiranih in
obsojenih v zapor enega do dveh mese-
cev. Med temi bojovitim ženskami so tudi
veleodlične dame, n. pr. hčerka bivšega
indijskega podkralja lady Lytton in hče-

ka bivšega ministra kapske kolonije Solo-
mana.

Dnevne novice.

+ **Kmetska zveza za kamniško de-
kanijo** priredi v nedeljo, dne 28. t. m., po-
poldne ob 3. javen shod v Stranjah v šol-
skih prostorih. Dnevni red: 1. Poročilo
deželnega poslanca Ivana Lavrenčiča, de-
kana v Kamniku. 2. Slučajnosti. — Vo-
livi iz Stranj in iz sosednih občin, ude-
ležite se shoda v obilnem številu!

+ **Telovadski odsek** se ustanovi 28.
t. mes. na lgu.

— **Kmetijski tečaj na Grmu.** V nede-
ljo 28. februarja priredi vodstvo kmetijske
šole na Grmu tečaj s sledečim sporedom:
Od 9. do 11. dopoldne: O pridelovanju
kreme. Setev deteljnih mešanice. Naprava
novih travnikov (vodja Rohrmann); od 3.
do 5. popoldne: Praktičen pouk o reznji
trt v šolskem vinogradu v Cerovcih (ad-
junkt Zdolšek).

— **Senzacionalna aretacija v Gorici.**
Aretirali so v Gorici bivšega trgovca Fr.
Zianijsa, ki se je vrnil v Gorico pred letom
dni iz Pariza, kjer je bival nekaj let. Ziani,
ki je imel sedaj komisijsko agencijo, je
prišel včeraj v pisarno svojega brata tr-
govca Al. Zianijsa na Verdijevega Tekali-
šču št. 27 ter naperil nanj revolver. V
istem trenutku pa je vstopila v pisarno
gospa S. Zakrajšek, soproga L. Zakrajška,
ki ima svojo prodajalno tik Zianijsve. Al.
Ziani je stekel iz pisarne, brat Fran pa za
njim. Znanec J. Mavrovič je tega slednje-
ga ustavil ter mu vzel orožje. Fran Ziani
je šel nato v svoje stanovanje v ulici Pe-
trarca 5, in tam sta ga aretirala redarja
Jerkič in Tomažič na zahtevo brata Aloj-
zija. Pri prvem zaslišanju je rekel areti-
ranec, da je imel namen umoriti brata,
potem pa še samega sebe. Revolver je ku-
pil malo poprej v Zakrajškovi trgovini in
tam je baje rekel, da s tem revolverjem
ustreli brata in potem sebe, to pa radi
dedščine 30.000 K. Ko je šel nato Fran
Ziani k bratu, je skočila za njim gospa
Zakrajškova ter preprečila nesrečo.

— **V Mavčičah pri Kranju** se snuje
prepotrebna kmetijska podružnica. Do se-
daj ima že 23 udov in naročnikov na Kme-
tovalca. Upamo, da bomo s tem dosegli
marsikak kmetijski poduk v predavanjih.
Občni zbor za to bo decembra marca.

— **Poročil se je c. kr. notarski konci-
pient v Kranju g. Alojzij Bizjak z gđ.**
Hildo Neuhaus iz Essena.

— **Nov sneg in kruti mraz** sta nam
zagodla strupeno pustno pesem. Vremenik
vstaja, toplomer pada. Sreda 24. t. m. je
bilo mraza 11° R. Zemlja je 35 cm na de-
belo zmaznjena. Če ne bo sneg kmalu
odlezal, bodo ozimne pokončane. Bukova
drva se v okolici drago prodajajo. Seženi
kratkih stane 20 K. Srečni Preskarji in
Sorci! — Jerebice prihajajo v vas lačne.
Pomlad bo kasna. Krompir in moka se
dražita.

— **»Prodana nevesta« v Ameriki.**
Krasno Smetanovo opero so prvič peli
v Ameriki 19. t. m. Opero je uprizorilo
gledališče »Metropolitan Opera House« v
New Yorku. Glavno vlogo je pela Čehinja
Destin.

— **Poročila se je v Ameriki ga.** Ma-
rija Kavčič, rojena Skriba, doma iz Krobe,
s Franom Stuhcem iz Ključarovec pri Sv.
Križu na Murskem polju.

— **Poizkušen samoumor v ječi.** V go-
riških zaporih se nahaja 22letni Ludovik
Gutenberg iz Debrečina. Hotel se je obe-
siti, pa so ga čuvaji zapazili ter rešili. Ker
se Gutenbergu meša, so ga oddali v bol-
nišnico na opazovalnico.

— **Razširjenje obrata v železniškem
skladišču Trst prosta luka c. kr. drž. žel.**
Za 1. marec 1909 objavljeno razširjenje
obrata v železniškem skladišču c. kr. av-
strijskih državnih železnic na carinski
meji (meja proste luke) v Trstu se preloži
na 1. april 1909.

— **Otrokom ne orožja v roko.** V Tr-
stu je petletno Pavlo Pipan nevarno ob-
strelil njen mladi bratec. Deklico so pre-
peljali v bolnišnico.

— **Obdolžitev umirajočega.** V Trstu
je bil smrtno zaboden neki Ahiles Ga-
leazzi. Umirajoč je obdolžil nekega Maria
Serafina, da ga je zabodel. Serafina so pa
sedaj izpustili iz zapor, ker je dokazal
svoj alibi.

— **Davica se je pojavila med šolsko
mladino v Osijeku.**

— **Umrli** je v Osijeku zdravnik dr. H.
Gross.

— **Nov železniški most** preko Drave
pri Beljaku so oddali prometu 24. t. m.

— **Samoumor finančnega paznika.** V
Kranju se je ustrelil 27letni na Krko na
Dolenjskem pristojni finančni paznik Fran
Zajec. Zapustil je pismo, v katerem prosi
za cerkveni pogreb.

— **Obsojen Črnogorec.** V Trstu je bil
obsojen Črnogorec Junovič v 6mesečno
ječo, ker je nagovarjal dva vojaka bosan-

ske - hercegovskega polka, naj v slučaju
vojске ne strejta na srske brate ter ji-
ma ponujal denarja, ako desertirata.

— **Dunajsko menso akademico** ne za-
pro. Za nemške dijakke napravijo separir-
ne prostore.

— **Samomor pod vlakom.** Včeraj zju-
traj ob deseti in pol se je pri kontovelski
cesti v Barkovljah vrzel nek zidar ime-
nom Škerlj p. d. Gaber pod dunajski vlak.
Kolesa so mu prerezala truplo na dvoje.
Nesrečnik je zapustil šest otrok.

— **Bora.** Z Reke poročajo, da vihra
ondi že dva dni ledenomrzla bora. Tem-
peratura je 7 stopinj pod ničlo. Luka je
pokrita z ledeno skorjo. — V tržaški luki
vsled ostre bore počiva ves promet z la-
dijami. Na cestah se je nekaj ljudi pone-
srečilo.

— **Zamrznjene reke.** Sava je od izto-
ka Drine do Mitrovice zamrznjena, Drava
pa od Moslavine do iztoka v Donavo.
Celo Donava je na nekaterih mestih za-
mrznjena. Ledovje plava po Dravi pri Va-
raždinu in po Donavi med Daljem in Pe-
trovaradinom.

— **Hrvatski kmet zopet žrtev slepar-
jev.** Kmet Simo Zdinjak iz Berkasova je
prodal svojo beračijo pa se je z izku-
pilom podal v Zagreb, da bi se od tu od-
peljal k morju in od tu v Ameriko. V me-
stu sta se mu pridružila dva sleparja in ga
kmalu tako daleč premotila, da jih je za-
čel voditi po gostilnah in gostiti za svoje
krvave novčiče. Končno je vino kmata
premagalo in v neki krčmi je zaspal. Ko
se je zbudil pa seveda njegovih veselih
znancev ni bilo nikjer, nikjer pa tudi nje-
govega denarja. Prijavil je vso stvar po-
liciji, a svojega denarja pač ne bo nikoli
več videl.

— **Vinski sejem** bo v torek ob 11. uri
pri Sv. Križu pri Kostanjevici. Vozovi
bodo pri desetem vlaku na Vidmu na raz-
polago.

— **Občinske volitve v Grožnjanu**
(Istra) so zopet enkrat razkrinkale tisto
debelo laž, ki jo še Italijani sami ne ver-
jamejo, da je namreč buljski okraj eden iz-
med najčistejših italijanskih okrajev Istre.
Ijudsko štetje z leta 1900., ki so ga kaj-
pada vodili Italijani, je sicer dognalo v
občini Grožnjanu med 3800 prebivalci 3669
Italijanov, 70 Srbo-Hrvatov, 41 Slovencev
in 11 Nemcev, toda zadnje občinske vo-
litve so jasno dokazale, da so Slovani v
tej občini odločujoč faktor. Nasproti so si
stali italijanski liberalci in socialni demo-
krati. Zmagali so prvi, a s prav nezadovolj-
nimi večinami: v tretjem razredu s 133 glasovi
proti 124, v drugem z 52 proti 38 in v pr-
vem s 33 proti 23. Socialne demokrate se
v občini lahko našteje na prste; v mestecu
Grožnjanu jih je pač nekaj, v okolici nič.
Po veliki večini so torej takozvani socia-
listični glasovi — slovanski. Glasilo so-
cialnih demokratov »Lavoratore« pa piše
20. februarja: »Per la lista liberale-nazio-
nale italiana votarono in prevalenza ale-
tatori della campagna slava.« (Za italijansko
liberalno-nacionalno listo so glasovali po
večini volivci s slovanske kmečke oko-
lice.) Priznava torej, da je okolica slovans-
ka in trdi, da je večina naših šla v boj
proti liberalcem. Tu večina, tam večina,
torej večina povsod! Res je po vsem tem,
da je večina prebivalstva občine grožnjans-
ke naša, ne pa, kakor bi izhajalo iz »urad-
nega« ljudskega štetja, do četrtnine tako
nemška, kakor je slovenska! — Naj bi po-
klicani činitelji ta nauk, ki so ga podale
zadnje občinske volitve, upoštevali in na-
peli vse sile, da vzbudijo v našem ljudstvu
samozavest, da prihodnjic ne bo več vo-
lilo niti italijanskih liberalcev, niti nič
manj nacionalnih italijanskih socialnih de-
mokratov, ampak svoje kmečke moze:
Hrvate in Slovence!

— **Spomenik Ljudevitu pl. Vukotino-
viću,** drugu in sobojevniku Ljudevita Ga-
ja, nameravajo ob stoletnici njegovega
rojstva postaviti v botaniškem vrtu v Za-
grebu. Vukotinovič je bil znamenit nara-
voslovec, in njegov naslednik na tem po-
lju, prof. Hirc, je sprožil lepo misel, da se
mu postavi spomenik.

— **Žepni tat zasačen in flagranti.** Ne-
varni vlomilec in žepni tat Berger je v ne-
deljo v čakalnici 3. razreda državnega ko-
lodvora v Zagrebu prerezal nekemu kme-
tu ki je zaspal na klopi, hlačni žep, da bi
mu ukradel denarnico. Kmet pa se je zbu-
dil in tekel za tatov. V neki kavarni so
Bergerja po hudem boju vjeli in izročili
policiji.

— **Zahvala.** Blagorodni gospod Karol
Pollak, tovarnar v Ljubljani, je podaril
podpisaniemu društvu za pomoč pri požar-
u njegove tovarne v Kranju znesek 100
kron. Istotako je podaril slavni generalni
zastop za Kranjsko c. kr. priv. zavaroval-
ne družbe »Avstrijski Feniks na Dunaju«
znesek 50 K. Bodi obema izrečena tem po-
tom najlepša zahvala! — Prostovoljno
gasilno društvo v Škofji Loki, dne 14. fe-
bruarja 1909. — Ivan Debelak načelnik;
Friderik Kramer, tajnik.

— **Socialnodemokratsko časopisje.**
Socialistična revija »Naši zapiski« bode s
1. marcem zopet pričela izhajati. Glavni
urednik bo dr. Dermota.

Ljubljanske novice.

lj **Predavanje s. k. s. izobraževalnega
društva** v Vodmatu se je včeraj zvečer
izvršilo ob prav dobri udeležbi. Predaval
je g. ravnatelj Remec o borzah. Predava-
nje je bilo velezanimivo. — V nedeljo, dne
28. t. m. se vrši v tem društvu izvanredni
občni zbor, ki bo izpremenil pravila in
društveni okoliš. Doslej je imelo društvo
svoj delokrog samo v Vodmatu (VI. mest-
nem okraju), sedaj se bodo pa društvena
pravila toliko izpremenila, da bo društvo
za celo šentpetersko faro, kar je v me-
stu Ljubljana. Začetek občnega zbora je
ob 10. dopoldne v Podbojevi hiši nasproti
šentpeterske cerkve. Želeti je prav obilne
udeležbe in tudi novih članov.

lj **Postni govori v stolnici.** S kreplem
glasom in lepim jezikom, smpatje pesni-
ško dikcijo je pojasnoval sinoči gospod dr.
Opeka vprašanje: Vera ali nevera? On
noče občinstvu biti vsiljiv s svojimi
nauki, ampak ž njimi vred hoče premišlje-
vati važna vprašanja, ki nujno zahtevajo
odgovora v naših dneh. Časih si ni bilo
treba staviti takega vprašanja; ampak v
teh naših časih nastopajo novi modrijani
in preroki, ki z neverjetno drznostjo ho-
čejo iztrebiti iz ljudstva vsako vero, vsa-
ko sled na Boga: Boga ni, duše ni, več-
nosti ni, plačila ni, kazni ni... Naša na-
rava pa, naša pamet, naše srce, naša volja
hoče in zahteva vero. To dokazuje go-
tovnik z nekaterimi zgodovinskimi zgledi
iz francoske revolucije, iz Leva Tolstoja
in drugih. 15.479 postav so napravili za
časa revolucije, pa vse skupaj niso nič dr-
žale. Če Boga — postavodajca ni, po-
tem ne drži nobena reč več. Mladenič, ti
želiš uživati svet, a tvoja mati ti brani.
Pogazi jo, suni jo od sebe — res te je ro-
dila v stiskah, a kaj to tebi mar, pohodi jo.
— četrte zapovedi ni! Sosed je napoti so-
sedu. Spravi ga s pota, kakor veš in mo-
reš, — pete zapovedi ni! Greha ni, čed-
nosti ni... Čednost je to, kar meni služi,
prijaj, in greh je to, kar mi je napoti, da
ne morem uživati... In če Boga ni, —
mar je vredno živeti? Živeti nam, ki pri-
demo jokajoč na svet, ki to zemljo nama-
kamo s solzami in katerih konec ni dru-
zega kakor smrt?! Čemu se mučiti na
svetu, čemu za bližnjega skrbeti, čemu se
žrtvovati, če je vsega konec le smrt? ...
Naše srce, ki z neodoljivo silo hrepeni po
sreči, je prazno, je neskončno nesrečno,
če vere ni in ne Boga; naše srce, naša pa-
met, vse naše bitje neizprosno zahteva
vero in Boga in večnost in plačila v njej.
Molimo na glas apostolsko vero! ...
Udeležba je bila dokaj povoljna; in upati
je, da se bo stolnica vedno bolj polnila.
Naše ljubljansko izobraženstvo se mora
privaditi poslušati kako pridigo, četudi ni
— nemška.

lj **Iz pisarne slovenskega gledališča.**
Jutri, v soboto, se uprizorita prvič operi
»Cavalleria rusticana« in »Glu-
ma čič« z gospos L. Nordgartovo, g. Fialo
in g. pl. Vulakovičem v glavnih vlogah.

lj **»Legijonarji«.** Včeraj smo imeli v
našem gledišču cirkus in kinematograf ob
enem, občinstvo je imelo priliko, da se je
narazsajalo do siteda in do tega užitka je
prišlo menda brez volje ravnateljstva.
Imela bi se dati »Cavalleria rusticana«, a
je neka igralka obolela, v zadnjem tre-
nutku se je postavila na repertoire »Mas-
cotte«, tu oboli g. Povh. Da bi ne bilo
večera brez predstave, se postavijo na
program »Legijonarji« in naroči iz Trsta
g. Verovšek, da zabava občinstvo z im-
proviziranimi dvotipi. Omne tulit punc-
tum! Občinstvo je bilo menda z improvi-
ziranimi dvotipi zadovoljno, da je poza-
bilo na obljubljeno opero in opereto. »Ve-
liki vojaški boben« in burkasti dvotipi so
popolnoma potlačili igro. Lep je bil n. pr.
prizor Basaja in Lavre na klopi in psiho-
loško natančen, toda takoj ga je prese-
kalo vojaško ropotanje in nastop Ježa.
Kdo bo pri tem pazil na estetiške fineše!
Poleg Ježa so zamogli uspeli še samo »le-
gijonarji« in pa njegova huda žena Barba,
kateri moramo za njen energičen nastop
izreči popolno priznanje. Kdor je pa hotel
občudovati sicer — z malimi izjemami —
dovršeno igranje naše prve gledališke
umetnice gospe Borštnikove in istotako
dobrega Nučiča, si je moral najprej za-
tisliti ušesa, da ni slišal plohe ropotanja.
Tako se je izgubila umetniška podlaga in
igra je bila razsekana na kosce in drčala
pred nami kot v kinematografu. Da niso
pri tem mogle priti do veljave manjše, si-
cer dobro pogojene vloge Thalerjeve, To-
plaka itd., se razume. Samo Križaj se je
s svojo surovo realistiko pretolkel skozi.
Toda občinstvo je bilo zadovoljno in se je
narazsajalo, in to je tudi uspeh.

lj **Iz državnih gimnazij.** Tomanove
ulice 10, bode jutri, dne 27. februarja, ob

šestih zvečer v risalnici v II. nadstropju roditeljski sestanek, pri katerem bode predaval prof. Fr. Vajda o najvažnejših škodljivih duševne in telesne blaginje našega dijastva. P. n. roditelji, gospodarji in gospodinje, ki jim je do blaginje svojih gojencev, se uljudno vabijo k obilni udeležbi.

Ij **Nov sneg.** Sv. Matija, led razbija, če ga ni, pa ga naredi, je stari pregovor, kateri se pa letos ni uresničil. Matija je dobil dosti ledu, a ga ni razbil, pač pa sam je prinesel novega snega. Danes sneži tako, da se tega snega kakor kaže ne bomo kmalu iznebili. Vsi oznanjevalci spomladi so ostali na cedilu. Danes je promet vsled velikega novega snega splošno oviran.

Ij **Pobegnili** sta dne 22. t. m. iz prisilne delavnice v Messendorfu pri Gradcu 19letni Jožef Lupšina iz Velikoveca in 28letni Valentin Svič.

Ij **Suh» Celovčan.** Včeraj je prišel v gostilno pri »Bavarskem dvoru« brezposelni natakari Jožef Schicksa rodом iz Celovca in si naročil jedi in pijače. Ko je bilo treba poravnati račun 2 K 12 v se je kratko odrezal, da je »suh«. Poklicali so policijskega stražnika, kateri je Celovčana odvedel v zapor.

— **Lov na dihurja.** Neki posestnik na Karlovskem predmestju je že dalje časa opazal, da mu nekdo hodi kokoši davit in jajca iz gnezd pobirat. Včeraj pa je pri tem nepoštenem delu zalotil velikega dihurja ter ga pošteno naklestil z gnojnimi vilami. Preplašena žival je komaj ušla na plano, kjer pa je naletela na novega sovražnika v osebi postaršnega gospoda, ki ga je začel spoznavati situacijo, neusmiljeno mikastiti s svojo palico. Pod težkimi udarci se je dihur zvalil v sneg. Za plačilo pa je gospodu zasadil z zadnjo močjo svoje ostre zobe v desno roko, ko ga je hoteli prijeti menceč, da je že mrtev. Razjarjeni posestnik mu je s krepkim sunkom končno vpihnil luč nepoštenega življenja.

Ij **O g. Seunigu,** lastniku potovalne pisarne, so po Ljubljani razširjene vesti, da je proti njemu vložena neka ovadba baje radi »velezdaje«. Kdor pozna gosp. Seuniga, se bo temu smejal. Informirali smo se o zadevi in poizvedeli, da je vse le maščevanje dveh čifutov. Gospod Seunig bo proti vsakemu postopali, kdor bi širil take podle, čifutske izmišljotine.

Ij **Borza in politika.** Pri padanju kurzov na dunajski borzi so tudi srečke ljubljanskega mesta padle od 65 na 63.

Ij **Govorice o vojaški straži pri borovniškem mostu** so se raznesle, ker je šlo nekaj vojakov streljat v Bezuljak.

Ij **Društveno stanje v Ljubljani leta 1908.** Lani je bilo v Ljubljani 237 društev, ki so imela 73.907 članov; vsako društvo je tedaj štelo povprečno po 312 članov. Bilo pa je 188 slovenskih in 49 nem. društev. Prvi so imeli 67.853, drugi pa 6054 članov. Bilo je torej povprečno po 361 članov pri slovenskih in po 123 pri nemških društvih; ali 88 odstotkov slovenskih in 12 odstotkov nemških društev. Vsak ljubljanski prebivalec — vojaštva ni šteti — je bil povprečno član dveh društev.

Ij **Našla je soproga pekovskega mojstra g. Pirca** od Frančiškanskih do Koldvorskih ulic malo svoto denarja. Dobi se pri najditeljici.

Ij **Umrl so:** g. Franc Peršl, c. kr. višji geometer v pok. — Simon Hafner, prisiljenec, 50 let, Poljanski nasip. — Anton Maček, ključarjev sin, 13 mesecev. — Marija Vončina, kolarjeva žena, 45 let.

Izpred sodišča.

Protibelgijska šišenska demonstracija pred deželnim sodiščem. Franc Mlakar, Jože Brolih, Jože Mlakar in Jože Lebes, vsi delavci, so obtoženi, da so 27. septembra l. i. metalni kamenje in balinske kroglice v Spodnji Šiški na vojake 27. pešpolka Ivana Paara, Franca Steinbergerja, Tomaža Hotzenscherer in Vincencija Konrada. Zgodilo se je to na dvorišču Valjavčeve gostilne, kjer so obtoženci balinali in s katerega so obtoženci skočili na poziv nekega civilista proti vojakom in metalni kamenje in kroglice vojakom in potegnili bajonete, a ker je množica pritiskala nanje, so pobegnili v bližnjo Ančnikovo gostilno. Orožniki so napravili na to mir. Od kroglic sta bila zadeta vojaka Ivan Paar in Franc Steinberger ter lahko poškodovana. Senatu predseduje deželnosodni svetnik Vedernjak, votanti so deželnosodni svetniki Einspieler, vitez pl. Luschan in dr. Bosček, obtožbo zastopa državnega pravdnika substitut dr. Neuberger. Obtožence zagovarja dr. Leskovar. Jože Brolih prizna, da je vrgel enemu vojaku kroglo v glavo, ostali obtoženci zanikavajo, da so metalni kroglice ali kamenje v vojake. Brolih je vrgel kroglo, ker je potegnil vojak bajonet in se je bal za svoje življenje. Ostali trije obtoženci zanikavajo, da bi bili metalni kroglice ali kamenje v vojake. Obtoženci so videli, da je padalo na vojake kamenje, a oni ga niso metalni, marveč le gledali. Več pri vojakov ni navzo-

čih. Priča Pressl ni bil pri dogodku navzoč. Slišal je le, da so na vojake metalni civilisti kroglice in kamenje. Zasliši se iz Knittelfelda došla priča, bivši vojak 27. pešpolka Steinberger, ki izpove, da so tisti, ki so balinali, prišli s kroglicami na vojake in metalni na nje tudi kamenje. Kamen je zadel pričo, ko so se vojaki umikali v Ančnikovo gostilno. Zadet je bil priča v hrbet s kroglo in s kamenjem. Nevarno ni bilo le za vojake, marveč tudi za ostalo množico. Vojaki so imeli bajonete in grozili, da zabodejo vsakogar, ki se jim približa. Vojaki so tekli v Ančnikovo gostilno. Razprava se preloži, ker niso prišle k razpravi vse glavne priče.

Znanost in umetnost.

* **Razglas o konkurenčnih skladbah,** doposlanih »Glasbeni Matici« v Ljubljani. Na razpis častnih nagrad za nove slovenske, hrvatske ali srbske skladbe, sklenjen v odborovi seji dne 26. junija 1907 in razglašen po časopisih okrog 10. julija 1907, došlo je »Glasbeni Matici« do razpisanega roka 1. decembra 1907 53 konkurenčnih skladb. Za ocenjevanje došlih skladb izvoljena jury je 6 skladb iz ocenjevanja izločila, ker niso odgovarjale besedilu in smislu razpisa, 34 skladb je kot manj vrednih odklonila, 13 skladb pa je predlagala, da se jim prisodi njih vrednosti primerna častna nagrada. Te poslednje, za častno nagrado predlagane skladbe so po abecednem redu: 1. Barkarola, skladba za klavir, vložena pod geslom »Barkarola«. — 2. Hrepenenje, skladba za moški zbor, besede Otona Zupančiča, vložena pod geslom »Nanos«. — 3. Humoreska, skladba za klavir, vložena pod geslom »Humoreska«. — 4. Jednom kad za tihih majskih noči, besede V. Badaliča, tenorski samospev s klavirjem, vložen pod geslom naslova »Jednom kad...«. — 5. Lahko noč! za moški zbor s baritonskim samospevom, vložen pod geslom »Pas de préjugés«. — 6. Na lipici zeleni, besede Iv. N. Resmana, samospev s spremljevanjem klavirja, vložen pod geslom »Na lipici zeleni«. — 7. Nokturno, skladba za klavir, vložena pod geslom »Nokturno«. — 8. Planinec, besede Iv. N. Resmana, samospev s spremljevanjem klavirja, vložen pod geslom »Planinec«. — 9. Pri studencu, besede Iv. N. Resmana, samospev s spremljevanjem klavirja, vložen pod geslom »Pri studencu«. — 10. Scherzando. Jaz sem devete dežele kralj! besede Rudolfa Maistrove, moški zbor, vložen pod geslom »Scherzando«. — 11. Slovanski dan, besede Simon Jenkove, moški zbor, vložen pod geslom »Slovanski dan«. — 12. Svome zlatu. Pesme iz okolice Smedereva skupio i za mešoviti kor udesio »Fruškogorac«, vloženo pod geslom »Fruškogorac«. — 13. Zapuščena, iz kraljevdvorskega rokopisa Fr. Levstika, mešan zbor, vložen pod geslom »Zapuščena«. — Odbor »Glasbene Matice« je v seji dne 15. februarja 1909 prisodil tem 13 skladbam, vpošteva je njih vrednost in razmere jugoslovanske, častne nagrade v skupnem znesku 280 K in 100 K običajne nagrade za tisk, torej skupaj 380 K. Ker se je razmerno le mali del skladb pohvaliti mogel in se je vsled tega od razpisane svote častnih nagrad v skupnem znesku 600 K pri tej konkurenci le svota 280 K porabila, se je sklenilo, da se ostanek 320 K porabi v enakem smislu za nov razpis častnih nagrad v isti namen. Naštetim 13 skladbam so se v odborovi seji odmerile primerne častne nagrade. Nato so se odprli kuverti in konstatiralo se je, da so se sledečim skladateljem priznale častne nagrade: Gospodu Emilu Adamiču za št. 1, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 11 in 13; gospodu Vladimiru Flögel za št. 4; gospodu Franju pl. Farkaša za št. 5; gospodu Pera Z. Ilie za št. 12 in gospodu Oskarju Dev za št. 2. Častne nagrade se gospodom skladateljem dopošljejo po pošti. Nenagrajenim 34 skladbam se kuverti skladateljevih imen niso odprli in se sploh nikdar ne bodo odprli da se absolutno varuje nepristranost in tajnost. Gospodje pa lahko te svoje skladbe dvignejo pri »Glasbeni Matici«, če povedo geslo in naslov skladbe ter naznanijo adresu, kam naj se jim pošljejo. Skladbe in neodprti kuverti nenagrajenih skladb bodo shranjeni v »Glasbeni Matici« do 1. septembra 1909. Po preteku tega roka se nedvignjene skladbe in njih zaprti kuverti sežgo. — V Ljubljani, dne 19. svečana 1909. — Odbor »Glasbene Matice«.

* **Razglas o skladbah na Gregorčičeve besede, došlih »Glasbeni Matici«.** Na dotični poziv slovenskim skladateljem došlo je »Glasbeni Matici« do stavljenega termina, to je do začetka septembra 1907, 23 skladb, po stavljenem terminu pa še 4 skladbe, skupno torej 27 skladb. Od teh se je odklonilo 10, nagrade pa so se v skupnem znesku 540 K priznale nastopnim 17 skladbam, ki se navajajo po abecednem redu: 1. »Človeka nikar!« za bariton in klavir, zložil Josip Michl; 2. »Iz-

gubljeni cvet«, mešan zbor, zložil Fran Kimovec; 3. »Kropiti te ne smem«, Predsmrtnica za baritonski samospev s klavirjem, zložil Risto Savin; 4. »Lastovkam«, mešan zbor, zložil p. Hugolin Sattner; 5. »Na dan!«, moški zbor s baritonskim samospevom, zložil Jakob Aljaž; 6. »Na dan!«, moški zbor, zložil Stanko Premrl; 7. »Naša zvezda«, za samospev s klavirjem, zložil Anton Foerster; 8. »Naša zvezda«, samospev za tenor ali sopran s klavirjem, zložil P. Hugolin Sattner; 9. »Naš narodni dom«, mešan zbor, zložil P. Hugolin Sattner; 10. »Oj z Bogom ti planinski cvet!«, mešan zbor, zložil P. Hugolin Sattner; 11. »O nevihti«, mešan zbor, zložil P. Hugolin Sattner; 12. »Pri zibelci«, za en glas in klavir, zložil Emil Adamič; 13. »Tone, solnce, tone«, Predsmrtnica za en glas s klavirjem, zložil Risto Savin; 14. »Umr! je mož«, moški zbor, zložil Anton Foerster; 15. »Veseli pastir«, mešan zbor, zložil Anton Foerster; 16. »V mraku«, mešan zbor, zložil Anton Vilhar; 17. »Zaostali ptiči«, baritonski samospev s klavirjem, zložil p. Hugolin Sattner.

* **Parmova nova opereta »Venerin hram«.** Zagrebška cenzura je Parmovo novo opereto »Venerin hram« precej pristrigla, sicer pa dovolila uprizoritev. Na narodnem gledališču začno takoj z naštudiranjem operete.

* **Knjige o preiskovanju in plačevanju mleka,** ki jo je spisal gospod konzulent Legvart, je poljedelsko ministarstvo naročilo večje število izvodov, da jo razdeli v druge dežele. To knjigo bi mogla imeti ne le živinorejska in mlekarska zadruga, ampak vsak zadržnik, ki se bavi z živinorejo in mlekarstvom. Dobi se pri »Mlekarski zvezi« v Ljubljani.

Spominska plošča Hrabroslavu Volariču. Tolminsko učiteljsko društvo vzida pokojnemu učitelju in skladatelju Hrabroslavu Volariču spominsko ploščo v rojstni hiši v Kobaridu. Slavnost odkritja se bo vršila dne 8. septembra t. l.

Stajerske novice.

š **Sloven. katol. akad. tehn. društvo »Zarja«** priredi v soboto, dne 27. t. m., ob 8. zvečer v društvenih prostorih V. redni občni zbor s sledečim vspeedom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 2. poročilo odborovo; 3. slučajnosti.

š **Umr!** je v Gradcu višji deželnosodni svetnik Viljem vitez Luschin.

š **Pri kopanju vodnjaka** se je na Trnovskem vrhu pri Ptuj u ponesrečil delavec Jakob Zaf. Dobil je take poškodbe, da je umrl. Zapušča vdovo in enega mladoletnega otroka.

š **Pod kuratelo** je radi zapravlivosti postavljena sodnijsko ga. Ana Vogrine, hišna posestnica v Celju radi slaboumnosti.

š **Umr!** je na izgubi krvi posestnik Fr. Žičkar v Gorjanah pri Podsredi. Prerezal si je žile na roki.

š **25letnico** občinskega tajništva obhaja te dni občinski tajnik trga Sevnice g. Damijan Kurent.

š **Razor med župnikom in kaplanom.** Iz Ptuj se nam piše: Ker me nemško in slovensko liberalno časopisje že celih 14 dni blati, sem dolžan resnici na ljubo zadevo z bivšim minoritom in katehetom P. Alojzijem Šediwy v javnosti pojasniti. P. Alojzij Šediwy, miadi gospod, (komaj 7 mesecev duhovnik), je branil 4 deklicam četrtega razreda, da bi bile kandidatkinje Marijine družbe. Rekel je namreč, da učenke ne spadajo v to družbo, ker so v njej same smrdljive device in stare babe, prednica pa je prismojena. To je trdil tudi pri učiteljski konferenci (zapisnik na razpolago) se sklicevaje na § 78 def. šol. in učnega reda, kateri pravi: Da učenke ne smejo v nobenem društvu biti. To pa nikakor ni res, ker Marijina družba ni društvo, tedaj tudi ne spada pod ta paragraf, kar je tudi prečastiti kn. škof. lavatinski ordinarijat v Mariboru določil, da smejo deklice, katere so v 14. letu, biti kandidatkinje Marijine družbe. Ko so potem tiste 4 deklice dne 6. febr. 1909. prišle k predsedniku Marijine družbe č. g. P. Piju Vakselj prosit, naj jih izbriše s Marijine družbe, sem prosil P. Alojzija Šediwy, naj pove, kaj je na tej stvari. On pa mi je hrbet obrnil in osorno rekel: »Ne odgovarjam, saj pride konferenčni zapisnik«. Jaz pasem mu odgovoril rekoč: »Ako mi ne odgovarjate Vas suspendiram tako dolgo od šole, dokler se zadeva ne pojasni in poravna.« Na to je zapustil samostan, se še tisti dan nastanil v hotelu Osterberger in se ni več vrnil. Tudi preč. g. provincijalu na Dunaju je na prav originelen način naznanil svoj izstop iz reda. To je suho deštvo. Vse drugo, kar se o tej neljubi zadevi piše, je zlobno ogovarjanje. — O. Lenart Vaupotič, župni upravitelj.

Samoumor vsled ženine smrti je izvršil pri Tešinu ravnatelj hranilnice J. Endler.

Pruski kraljevi gradovi na prodaj. Hohenzollernska rodbina hoče začeti varčevati; zato je stavila na prodaj več svojih gradov, katerih vzdrževanje veliko stane, a ne donajajo nobenih dohodkov. Enega teh gradov — Jägerhof — je že kupila mestna občina Düsseldorf za 1,100.000 mark.

Črnogorci umorili Črnogorca. Bivši hišnik avstroogrškega poslaštva v Carigradu Ercegovič in neki Grkljavin, ki sta se vrnila te dni domov v Črnogoro, sta bila od Črnogorcev napadena, ker so ju sumili, da sta ogleduha, in omorjena. Truploma so Črnogorci odrezali nosova, ušesi in bradi.

V Glarkovu umorjena Borovska ni identična s Tanino Borovsko, ki je nastopala v znani pravdi v Lvovu.

telefonska in brzojavna poročila.

VPOKLICANI REZERVNIKI IN REZERVNI NAMESTNIKI.

Dunaj, 26. febr. Današnji voj. naredbeni list razglaš v poklicanje rezervistov in njihovih namestnikov: prvega, drugega, trinajstega in štirinajstega vojnega zbora v dveh turnusih za jesen t. l. Baje se gre za velike cesarske vojaške vaje.

POSVETOVANJA S PARLAMENTARNIMI STRANKAMI.

Dunaj, 26. febr. Bienenrth prične jutri posvetovanja s strankami.

OGRSKI DRŽAVNI ZBOR.

Budimpešta, 26. febr. Zbornica je v tretjem branju sprejela predlogo o vojaških novincih in nadaljuje davčno debato.

BIVŠI POLJSKI MINISTER PIENIAK UMRL.

Dunaj, 26. febr. Bivši poljski minister rojak Lenart Pientak je tu umrl na pljučnici, star 68 let.

PRESTOLONASLEDNIK SE JE VRNIL.

Solnograd, 26. febr. Prestolonaslednik Franc Ferdinand se je na poti iz St. Moritza na Dunaj ustavil tu ter ostane v Solnogradu en teden.

TRBOVELJSKI PREMOG IN VOJNA UPRAVA.

Trbovlje, 26. febr. Tu ničesar ni znane, da bi vojna uprava prepovedala premog oddajati privatnim strankam. Premog privatnim strankam še oddajamo.

PREISKAVE NA HRVAŠKEM.

Zagreb, 26. febr. V Slankamenu je aretiran vsled suma veleizdaje Živan Jovanović, v Sanskemmostu so aretirani Srbi: Lazar Marinković, Svetozar Culibrk, Popović in Žurnić.

ZASTRAŽENO SRBSKO POSLANIŠTVO.

Belgrad, 26. febr. Vlada je močno zastrazila avstrijsko poslaništvo v Belgradu.

SRBSKI VSTAŠKI VODJE.

Belgrad, 26. febr. Srbski vstaški vodje Skopljanče, Grigor in Doresenski so došli v Belgrad.

DEMONSTRACIJE V BELGRADU.

Belgrad, 26. febr. Pred stanovanji ministrov so bile velike manifestacije in demonstracije proti Avstro - Ogrski.

ZA LAŠKO MORNARICO.

Rim, 26. febr. Mornariški minister je določil deset milijonov lir za dve novi križarki.

ŽIVAHNO GIBANJE SRBOV OB DRINI.

Saračevu, 26. febr. Na srbski strani ob Drini se zadnje dni opaža živahnejše gibanje srbskih čet.

BALKANSKA KONFERENCA NA OBZORJU?

London, 26. febr. Državni tajnik za zunanje stvari, sir Edward Grey, si prizadeva, da bi se vršila balkanska konferenca že marca meseca v Parizu. Zda, ko se je Avstroogrška sporazumela s Turčijo, upa Grey, da bo lažje možno, spraviti na dnevni red konference tudi vprašanje o gospodarskih odškodninah Srbiji in Črnigori, to pa toliko bolj, ker je baron Aehrenthal take kompenzacije že formalno obljubil.

SRBIJA MOBILIZIRA.

Belgrad, 26. febr. Mobilizacija divizij v Belgradu in Sabcu bo v par dneh dovršena. Ko se to zgodi, izroči srbska vlada velesilam izjavo, da mobilizira le v svrhu varnosti pred avstroogrskim napadom. V Solun je odpotoval polkovnik, da sprejme naročeno strelivo in ga odpošlje v Belgrad.

SRBSKE BANDE ZAŽIGAJO TURŠKE VASI.

Carigrad, 26. febr. »Sabah« poroča, da so srbske bande zažgale nekaj vasi v okraju Pulpore.

PROSTOVOLJCI ZA SRBIJO.
Carigrad, 26. febr. Odbor za obrambo naznanja, da se je oglasilo poleg 40.000 ruskih, 6000 italijanskih, 6000 francoskih in 2000 angleških prostovoljcev, da pridejo na pomoč Srbiji v eventualni vojski.

SRBSKI DIJAKI.
Monakovo, 26. febr. Vsi tukajšnji srbski dijaki so pozvani v vojaško službo v domovino.

KONEC BOJKOTA.
Carigrad, 26. febr. Bojkotni odbor oficijelno javlja, da je konec bojkota proti blagu iz Avstroogrske.

SVARILO RUSIJE.
Peterburg, 26. febr. Ruski listi pišejo, da postaja pisava avstrijskih listov proti Srbiji vedno bolj grozeča. Evropa se mora tukaj vmešati, če hoče preprečiti svetovno vojsko. Javno rusko mnenje ne bo pustilo, da bi vsužnjila Srbijo. Sedaj se je prijavilo že 8000 ruskih prostovoljcev za Srbijo, če pa pride do prelivanja krvi, postane iz teh 8000 — 800.000 Rusov, ki se dvignejo v obrambo Srbije. Tako bi bila svetovna vojska neizogibna, ker bi se vmešavale tudi ostale velesile. Velesile morajo torej takoj posredovati, če hočejo preprečiti strašno prelivanje krvi. Ruski listi pravijo, da Avstrija proti Srbiji nič ne zmore, dokler se ne pogodi s Turčijo, zato naj vlasti takoj pritisejo.

ZAPISNIK O AVSTRO-TURŠKEM SPORAZUMU PODPISAN.

Carigrad, 26. febr. Glasom vesti v »Ikdamu« so imeli danes ob treh popoldne podpisati oba zapisnika o avstroogrsko-turškem sporazumu naš veleposlanik, veliki vezir, turški trgovinski minister in pa začasni vodja zunanjega ministrstva.

SRBIJA NA SANDŽAK?
Carigrad, 26. febr. Na turško vlado je prišla vest, da ni izključeno, da Srbija in Črnagora udarite na Sandžak. Tretji armadni zbor v Solunu je že pripravljen na to eventualnost.

VELIKA ŽELEZNIŠKA NESREČA.
London, 26. febr. Iz Guayaquile (Equador) brzojavljajo: Pri Riolumbe je padel osobni vlak s 100 črveljev visokega viadukta. Ubitih je 25, ranjenih 40 oseb.

SNEG PO CELI ITALIJI.
Milan, 26. febr. Po celi Italiji je zapadel visok sneg, posebno v Milanu, Bologni, Firenci, Rimini in Turinu, kjer je vsled snega oviran tramvajski promet.

POTRESNI SUNKI.
Ljubno, 26. febr. Na Gorenjem Štajerskem so danes čutili lahke potresne sunke.

TRZNE CENE.
Cene veljajo za 50 kg.
Budimpešta 2c. februarja

Pšenica za april	13 55
Pšenica za oktober 1. 1909.	11 45
Rž za april 1. 1909.	10 59
Oves za april	8 88
Koruza za maj 1. 1909.	7 48

Efektiv: 10 dražje.

Meteorologično poročilo.
Višina n. morjem 306,2 m, sred. zračni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
25	9. zveč.	738,6	- 5,8	sr. jvzh.	oblačno	
26	7. zjut.	38,6	- 5,8	brezvetr.		4,4
	2. pop	40,4	- 2,8	sr. sever		

Srednja včerašnja temp. — 6,0°, norm. — 0,8°. Včeraj popoldne in danes dopoldne je zapadlo precej snega.

Imate ozeblino, kurja oče, sa in trdo kožo?
Trpite na potenju nog ali zoprnem duhu?
Ena kopelj za noge s **Chiragrinom** Vas takoj oprosti. 1 zavoje za dve kopelji 30 vinarjev. Dobi se v vsaki lekarni, drogeriji ali v boljših prodajalnah ali pa naravnost iz drogerije v Gradec-u, Sackstrasse 3 K 423 20-3

Križna zvezda. Iz Maggi-jevih kock po 6 vinarjev naravno pripravljena GOVEJA JUHA je priznana najboljša!
Pazi naj se natančno na ime **MAGGI** in varstveno znamko križno zvezdo. Druge kocke niso MAGGI-jeve.

Zahvala.
Za mnogobrojno udeležbo pri pogrebu nepozabnega soproga, očeta, svaka in sina
Antona Bezga učitelja na Gočah
se tem potom najtopleje zahvaljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanjem, prečastiti duhovščini, zlasti domačemu gospodu župniku za požrtvovalno skrb med boleznijo, cenjenemu učitelstvu, goškim pevcom, ki so radevolje prevzeli petje, osobito pa veleugledni rodbini Habetovi za vse dokaze srčnega sočutja med boleznijo in ob smrti nepozabnega. Bog povrni!

Mesto vsakega drugega naznanila.
565 1-1
Potrtim srcem javljamo, da je včeraj ob polu 8. uri zvečer po dolgi, mučni bolezni v 37. letu svoje dobe preminula naša dobra soproga, oziroma mati, gospa
Minka Rihtar roj. Vindiš soproga zavarovalnega uradnika
Pogreb predrage ranjke bo v soboto, dne 27. februarja ob 1/23. uri popoldne iz bolnice k Sv. Križu. Sv. maše se bodo brale v raznih cerkvah.
V Ljubljani, 26. februarja 1909.
Žalujoča rodbina Rihtar.

Enonadstropna hiša s pekarijo se prodaja zaradi bolezni. Jako nizka cena. Več pove upravništvo »Slovenca«. 533 3-1

Pozor!
kavarna »Ilirija«
Kolodvorske ulice št. 22, 3 minute od južnega kolodvora. 495 4-1
je vsak dan vso noč odprta.
V posebni sobi kavarne je na razpolago nov moderni električni pianino.

Nižje-avstr. zdravniška zbornica
je v letu 1899 doposlala c. kr. notranjemu ministerstvu vlogo, v kateri navaja, da so dognale opetovane kemične preiskave **Serravallovega kina-vina**, da vsebuje mesto naznanjenih 0,4% železo-oksida le 0,001 do 0,006%, to je ne več kot navadno vino. (Wiener Allg. Zeitg. 4. junija 1899.)
Železnato vino lekarja **Piccoli-ja** v Ljubljani vsebuje natančno množino železa, ki se mora po določilih o zdravljenih dovajati bolnemu organizmu. Pollit. stekl. 2 K.

Prva slovenska modna : trgovina za gospode : Engelbert Skušek
Ljubljana, Mestni trg št. 19 se najtopleje priporoča 2710

IVAN PENGOV podobar, izdelovatelj oltarjev, itd., naznanja prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojnikom in dobrotnikom, da je prevzel znano podobarsko delavnico umrlega g. And. Rovška, Kolodvorske ulice št. 20. Priporočam se in zagotavljam, da bom vedno izvrševal svoj poklic in prosim za zaupanje. Tekom 10 letnega praktičnega dela pri ranjem g. Rovšku pridobil sem si toliko spretnosti, da se bode v prihodnje ravno tako solidno in kolikor mogoče po nizki ceni izdelovalo, kakor se je dosedaj. 3438 52-7

Naznanilo prodaje.
Radi nameravane izselitve v Ameriko prodam takoj svoje **posestvo z gostilno** v Žužemberku, h. št. 7 in pripravno za izvrševanje mesarske obrti, na dobrem prostoru in v prav dobrem stanu, proti takojšnemu plačilu ali po dogovoru. Ponudbe naj se pošiljajo na naslov: **Josip Rojč, posestnik in gostilničar v Žužemberku.** 486 (5-1)

Naprava vodnjakov.
Slavnemu p. n. občinstvu se priporočam za napravo betoniranih **VODNJAKOV IN KAPNIC** ter sploh za razna dela pri vodovodih vsake vrste. 510 4-1
Velepospovanjem **Andrej Frantar** vodnjakarski mojster Poženk, pošta Cerklje pri Kranju.

Krasno posestvo z mlinom je na prodaj blizu Ljubljane ob Kamniški Bistrici. Vsa uprava, park, ribištvo, vodna moč. Natančneje uprava »Slovenca«. 558 10-1

pisarniška moč za »Slov. Filharmonijo«. Pisarniškega posla, korespondence, opravlja itd. je vsak dan povprečno po dve uri. Natančnejša pojasnila daje koncertni vodja M. Hubad Plača po dogovoru. Pismene ponudbe na odbor »Slovenske Filharmonije« do konca februarja.

Kupim v bližini Ljubljane pritlično hišico z vrtom Naslov pove uprava »Slovenca«. 547 3-1

šivilja Poljanski nasip 14: M. Rihtar.

Paulus-briket najboljši šlezjski premog stisnjen v kocke, 8000 kalorij kurilne izbornosti. Kurjenje sob in štedilnikov priprosto kakor z navadnim premogom, le da je hitreje, bolje in dalje trajajoče.
Bohemia-premog kosovnik in orehovnik, najboljša vrsta, brez prahu, brez kamenja, presejan in izbran, 5000 kalorij, tedaj brez konkurence. Pošilja se točno tudi izven Ljubljane, briket brez opazanja. Priporoča samozalagar **Josip Paulin**, glavna zaloga premoga v Ljubljani, Nova 3055 ulica št. 3. (9)

Seme pravega kašelskega zelja (kapsa) prodaja navadno žlico (20 g) K 1- poštne prosto, dokler je kaj zaloge. Denar je poslati naprej. Sprejemajo se tudi znamke. Ig. Mrcina v Zg. Kašlju šte. 15, pošta D. M. v Polju pri Ljubljani. 471 5-1

Lepo posestvo v Ljubljani obstoječe iz **dveh hiš**, hleva in šupe, s sadnim vrtom in nekaj njive za zelenjad, se prostovoljno po zelo ugodnih pogoji **proda** Poizve se v upravništvu. 498 6-2

Podružnice Spljet, Celovec in Trst - Delniška glavnica - K 3.000.000.	Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2 sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje po čistih 1/2 % Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.	Podružnice Spljet, Celovec in Trst - Rezervni fond - K 300.000.
---	---	---